

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- โกสินทร์ วงศ์สุรวัฒน์. ความเป็นมาของการปกครองในระบบรัฐสภาและระบบรัฐสภาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : แพร์พิทยา, ๒๕๑๘.
- คณิน บุญสุวรรณ. การเมืองและการปกครองอังกฤษ. งานแปลของสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. อันดับที่ ๕๖, ๒๕๒๓.
- เดือน บุญนาค. คำอธิบายกฎหมายรัฐธรรมนูญ (รวมทั้งกฎหมายการเลือกตั้งด้วย) ภาค ๑ กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง, ๒๕๓๘.
- เดชชาติ วงศ์โกมลเชษฐ์. รัฐธรรมนูญนานาชาติ. สภาวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๑๖
- วรวิทย์ กนิษฐะเสน. กฎหมายมหาชนเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, ๒๕๒๑.
- นันทา โชติกะพุกกณะ, ผู้แปล. อังกฤษประวัติศาสตร์การปกครองรัฐธรรมนูญอังกฤษ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๓.
- บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. วิชากฎหมายรัฐธรรมนูญเปรียบเทียบ: รัฐธรรมนูญเยอรมัน. โครงการตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๕
- ปรีดี เกษมทรัพย์. กฎหมายแพ่ง : หลักทั่วไป. กรุงเทพมหานคร: เจริญวิทย์การพิมพ์, ๒๕๒๕.
- ปรีดี เกษมทรัพย์. ผู้รวบรวม. รวมสารคดี การใช้และการตีความกฎหมาย. คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สภาวิจัยแห่งชาติ. รัฐธรรมนูญนานาชาติ. สภาวิจัยแห่งชาติจัดแปลและพิมพ์, ๒๕๑๖
สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. ผลงานแปลรัฐธรรมนูญนานาชาติ. ตอน ๒.

สายหยุด แสงอุทัย. วิชาการเมือง. เล่ม ๒. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์และการเมือง, ๒๕๗๘.

ไพโรจน์ ชัยนาม. สถาบันการเมืองและกฎหมายรัฐธรรมนูญ. พิมพ์ครั้งที่ ๗.
กรุงเทพมหานคร: สารศึกษาการพิมพ์, ๒๕๒๔.

----- . รัฐธรรมนูญบทกฎหมายและเอกสารสำคัญในทางการเมืองของ
ประเทศไทย กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
๒๕๑๙.

ฮาร์มอน, มอนต์ จอร์จ ความคิดทางการเมืองจากเพลโตถึงปัจจุบัน. แปลโดย
เสนห์ จามริก. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
๒๕๒๒.

บทความในวารสาร

จิรพงศ์ วัฒนะรัตน์, "ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของเอกลักษณ์ไทย" รัฐสภาสาร
ปีที่ ๓๘ ฉบับที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๓๘

บวรศักดิ์ อวรรณโณ ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการถ่ายทอดการประชุม
รัฐสภาทางวิทยุกระจายเสียง รัฐสภาสาร ปีที่ ๓๖ ฉบับที่ ๙. กันยายน
๒๕๓๑.

บุญศรี มีวงศ์อุโฆษ. "การใช้และการตีความรัฐธรรมนูญ" รัฐสภาสาร. ปีที่ ๓๖
ฉบับที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๓๑

ปรีดี เกษมทรัพย์. "การใช้การตีความกฎหมาย." นิติศาสตร์ ๑๕ มีนาคม ๒๕๒๘:
๖๕-๘๒.

สมยศ เชื้อไทย และ วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. "แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญและ
ประชาธิปไตย." นิติศาสตร์ ๑๔ กันยายน ๒๕๒๗ : ๔๒-๖๐.

อุมาสิริ สอาดเยี่ยม "ความเป็นไปได้ของร่างพ.ร.บ.ถ่ายทอดการประชุมสภา"
รัฐสภาสาร ปีที่ ๓๖ ฉบับที่ ๙ กันยายน ๒๕๓๑.

เอกสารอื่น ๆ

เอกสารหมายเลข ๓ บันทึก เรื่อง "ปัญหาเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติถ่ายทอด
การประชุมของสภาผู้แทนราษฎร การประชุมวุฒิสภา และการประชุม
ร่วมกันของรัฐสภา พ.ศ." โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา
(กรรมการร่างกฎหมายคณะที่ ๘) วันพฤหัสบดีที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๒๘.
(อัดสำเนา)

ร่างข้อสั่งเกตของคณะกรรมการการปกครองวุฒิสภา พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการถ่ายทอดการประชุมรัฐสภาทางวิทยุกระจายเสียง พ.ศ.
(อัดสำเนา)

ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการถ่ายทอดการประชุมรัฐสภาทางวิทยุกระจายเสียง
พ.ศ. ... (คณะรัฐมนตรีและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ).

บันทึกการประชุมของคณะกรรมการการปกครองวุฒิสภา. ๒๕๒๘.

บันทึกการประชุมคณะกรรมการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๓๔. ขึ้นพิจารณารายละเอียดเพื่อเสนอสภาพิจารณาวาระที่ ๒
ฉบับสมบูรณ์ (รวมประชุม ๒๗ ครั้ง)

รายงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
จักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ สภาผู้แทนราษฎร เล่ม ๑, ๒.

วิทยานิพนธ์

บุษณา สุวรรณวิวัฒน์, ร.ต.อ. "เอกสิทธิ์และความคุ้มกันตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ."
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.

อำนวยการ เจียวซ่า. "หมิ่นประมาททางแพ่ง : ศึกษาเฉพาะเหตุที่ทำให้ไม่ต้องรับผิด."
วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๑.

ภาษาอังกฤษ

Abraham And Hawtey. Parliamentary Dictionary. 3d ed. London:
Vutter worths, 1970.

A.R. Browning. House of Representatives Practice. and ed
Australia Australian Government Publishing Service
Canberra. 1989.

Aslam, Abdullah Khan. Privileges And Immunities of Parliament
And Members of Parliament. Inter Parliamentary Union,
3 rd No 110 2 nd Quarter, 1977.

Black Cambell, Henry. Blacks Law Dictionary. 5d ed. St. Paul
Minn: West Publishing co., 1979.

Boderheimer, Edgar. Jurisprudence the Philosophy.
Massachusetts: Harward University Press, 1981.

Campbell, Enid. Parliamentary Privilege In Australia.
Melbourne : University Press, 1966.

Campion, Gilbert. An Introduction to the Procedure of the House of Common. London : Macmillan, 1950.

Courtenary, Ilbert. Parliament, Its History Constitution And Parctice. London : Oxford University Press, 1953.

Henry, Robert. Parliamentary Law. New York: Applettion-Century Crufts, 1951.

House of Commons Canada. Privilege In The Historical Cantex
Clerk of The House of Commons Published Under The
Authority

King, Horace Maybray. Parliament And Freedom. London : Butler
Tanner Ltd., 1966. of The Clerk of The House of
Commons., 1990.

Mathiot, Andre. The British Political System. Standford
University Press, 1968.

Maitland, F.W. The Constitutional History of England.
Combridge University Press, 1965.

Marongiu, Antonio. Medieval Parliaments A Comparative Study.
London : Eyre Spottiswoode.

May, EsKine. The Law, Privileges, Proceedings And Usage of Parliament. 19 d ed. London : Macmillan, 1976.

McGovern, William Montgomery. From Luther to Hitler. Houghton:
The Riverside Press Cambridge.

Odyers, JR. Australian Senate Practice. Canberra : Australian
Government Publishing Service, 1976.

Pachauri, P. sp. The Law of Parliamentary Privileges In UK
And In India. New York : Oceana Publication, 1971.

Raphael, D.D. Problems of Political Philosophy. The Macmillan
Press Ltd., 1976.

Ridges, E.W. Constitutional Law. 8d ed. London : Stevens And
Sons Limited, 1950.

Report

The Parliament of The Commonwealth of Australia, Joint Select
Committee on Parliamentary Privilege, Parliamentary
Paper No. 87/1984, (Canberra : The Commonwealth
Government Printer, 1984),

The Parliament House of New South Wales, Report From the
Joint Select Committee of the Legislative Council
And Legislative Assembly Upon Parliamentary
Privilege , (Sydney : Government Printer, 1983).

Encyclopedia

Inter-Parliamentary Union, Parliaments of the World A
Comparative Reference Compendium volume 1,2,2nd
Gower Publishing Company Limited Gower House, Croft
Road, Hants, Gull 3 HR England.

ภาคผนวก ก.

การคุ้มครอง และรับรองโดยให้เอกสิทธิ์แก่เสรีภาพในการพูด และเสรีภาพ
จากการจับกุมคุมขัง ในประเทศต่าง ๆ บางประเทศในโลก

ประเทศ และสภา	การคุ้มครอง รับรอง ก) เสรีภาพใน การพูด ข) เสรีภาพจาก การจับกุมคุมขัง	สถาบันและ บุคคลที่ให้ ความคุ้มครอง โดยเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน	ระยะเวลา ของความ คุ้มกันและ เอกสิทธิ์	การสละหรือยกเลิก เอกสิทธิ์และความ คุ้มกัน
------------------	---	--	--	---

กรีซ

Chamber of Depu ties	ก. มี ข. สำหรับ Infamous Calumny with Chamber's authorisation or in Flagrante delicto	สมาชิกสภา	จนกระทั่งมีการ ประกาศตั้งสภา ชุดต่อไปแทนที่	chamber of Deputies
----------------------------	--	-----------	---	------------------------

<u>เคนยา</u> สภาแห่ง ชาติ	ก. มี ข. มี ภายใต้รัฐธรรมนูญ รัฐสภาอาจให้ เอกสิทธิ์และความ คุ้มกันสำหรับภาระ กิจที่สำคัญ	สภา, สมาชิก สภา เจ้าหน้าที่ สภา บุคคลที่มา ให้การต่อ กกรรมาธิการ	ระหว่างสมัย ประชุม	รัฐสภาภายใต้ บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ
---------------------------------	--	--	-----------------------	-------------------------------------

<u>คูเวต</u> สภาแห่ง ชาติ	ก. มี ข. ระหว่างสมัย ประชุมยกเว้น Flagrante delicto	สมาชิกสภา	เท่าระยะเวลา ของสภา	สภาแห่งชาติ
---------------------------------	---	-----------	------------------------	-------------

ประเทศ และสภา	การคุ้มครอง รับรอง ก) เสรีภาพใน การพูด ข) เสรีภาพจาก การจับกุมคุมขัง	สถาบันและ บุคคลที่ให้ ความคุ้มครอง โดยเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน	ระยะเวลา ของความ คุ้มกันและ เอกสิทธิ์	การสละหรือยกเลิก เอกสิทธิ์และความ คุ้มกัน
<u>แคนาดา</u> วุฒิสภา สภาสามัญ	ก. ในรัฐสภา ข. ภายใต้อำนาจ การทางแพ่ง แต่ไม่ รวมถึงความผิดทาง อาญา	สมาชิกรัฐสภา กรรมการ ทุกคนที่เกี่ยวข้อง ข้องกับภารกิจ ในรัฐสภา	ระหว่างสมัย ประชุมก่อนและ หลังสมัยประชุม ๔๐ วัน เฉพาะ สมาชิกสภาส่วน บุคคลอื่นได้รับ ตามช่วงเวลา ที่เกี่ยวข้อง	เป็นอำนาจของสภา
<u>คอ스타ริกา</u> สภานิติ- บัญญัติ	ก. ในรัฐสภา ข. เฉพาะคดีอาญา ยกเว้น Flagrant delicto	สมาชิกสภา	เท่าอายุของสภา	คะแนนเสียง ๒ ใน ๓ ของ สภานิติบัญญัติ
<u>คิวบา</u> สภาหลัง ประชาชน (NATIONAL ASSEMBLY OF PEOPLE'S POWER)	ก. ในสภาและ กรรมการ ข. อีสรระจากการ จับกุม คุมขัง จากทางแพ่ง และ อาญา	สมาชิกสภาและ สมาชิกคณะกรร- มาธิการกฎหมาย รัฐธรรมนูญ	ระยะเวลาเท่า สภา	สภาแห่งชาติ

ประเทศ และสภา	การคุ้มครอง รับรอง ก) เสรีภาพใน การพูด ข) เสรีภาพจาก การจับกุมคุมขัง	สถาบันและ บุคคลที่ให้ ความคุ้มครอง โดยเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน	ระยะเวลา ของความ คุ้มกันและ เอกสิทธิ์	การสละหรือยกเลิก เอกสิทธิ์และความ คุ้มกัน
<u>เซโกส-</u> <u>โลว์ค</u> สภาแห่งชาติ สภาประ- ชาชน	ก. มี ข. มี เว้นแต่สภา จะอนุมัติและในคดี Flagrante delicto สภา เปรซิเดียม ต้องอนุญาต หากสภาเปรซิเดียม ไม่อนุญาต สมาชิก สภาจะต้องได้รับ การปล่อยตัวทันที	สมาชิกสภา	ระยะเวลาเท่า อายุของสภา	โดยทั้ง Chamber และสภาเปรซิเดียม
<u>เนเธอร์แลนด์</u> First Chamber Second Chamber	ก. มี ข. ไม่มี	สมาชิกสภา, รัฐมนตรี และ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ กรรมาธิการ	ไม่จำกัด	ไม่มี

ประเทศ และสภา	การคุ้มครอง รับรอง ก) เสรีภาพใน การพูด ข) เสรีภาพจาก การจับกุมคุมขัง	สถาบันและ บุคคลที่ให้ ความคุ้มครอง โดยเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน	ระยะเวลา ของความ คุ้มกันและ เอกสิทธิ์	การสละหรือยกเลิก เอกสิทธิ์และความ คุ้มกัน
<u>นิวซีแลนด์</u> สภาผู้แทน ราษฎร	ก. มี ข. สำหรับความ ผิดในทางแพ่ง ค. เป็นอิสระจาก ไปเป็นพยานใน ศาลหรือถูกเรียก ตัวไปศาล	รัฐสภาและกรร- มาธิการและขยาย ไปถึงเจ้าหน้าที่ ของรัฐสภาด้วย	ระหว่างสมัย ประชุม	รัฐสภา
<u>เบลเยียม</u> วุฒิสภา Chamber of Repre- sentatives	ก. มี ข. ในระหว่าง สมัยประชุม	สมาชิกรัฐสภา	ก. เท่าอายุ รัฐสภา ข. เฉพาะสมัยประชุม	
<u>บราซิล</u> สภาแห่งรัฐ Chamber of Deputies	ก. มี ข. มี ยกเว้น เฉพาะเพื่อการ ป้องกันความ ปลอดภัยแห่งชาติ	สภาและ สมาชิก	เท่าอายุของสภา	

ประเทศ และสภา	การคุ้มครอง รับรอง ก) เสรีภาพใน การพูด ข) เสรีภาพจาก การจับกุมคุมขัง	สถาบันและ บุคคลที่ให้ ความคุ้มครอง โดยเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน	ระยะเวลา ของความ คุ้มกันและ เอกสิทธิ์	การสละหรือยกเลิก เอกสิทธิ์และความ คุ้มกัน
<u>มาลาวี</u> สภาแห่งชาติ	ก. มี ข. กระบวนการ ที่ปฏิบัติในสภา และบริเวณของ สภา	ประธานาธิบดี, รัฐมนตรี ประธานสภา, สมาชิกสภา	เท่าระยะเวลา ของสภา	ไม่มี
<u>มาเลเซีย</u> วุฒิสภา สภาผู้แทน	ก. มี ข. ไม่มี ค. ได้รับการ ยกเว้นจากการ เรียกไปให้การ เป็นพยานใน ชั้นศาล	ทั้งสองสภา, กรรมาธิการ, และเจ้าหน้าที่ ของสภาในการ พิมพ์เผยแพร่ เอกสารจาก การอนุญาตของ สภา	เท่าระยะเวลา ของสภา	รัฐสภา
<u>เม็กซิโก</u> Chamber of Senators Chamber of Deputies	ก. มี ข. มี	ประธานาธิบดี แห่งสาธารณรัฐ	เท่าระยะเวลา ของสภา	Chamber

ประเทศ และสภา	การคุ้มครอง รับรอง ก) เสรีภาพใน การพูด ข) เสรีภาพจาก การจับกุมคุมขัง	สถาบันและ บุคคลที่ให้ ความคุ้มครอง โดยเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน	ระยะเวลา ของความ คุ้มกันและ เอกสิทธิ์	การสละหรือยกเลิก เอกสิทธิ์และความ คุ้มกัน
<u>โมนาโก</u> สภาแห่ง ชาติ	ก. มี ข. ยกเว้นใน Flagrante delicto	สมาชิกสภา	ระหว่างสมัย ประชุม	สภาแห่งชาติ
<u>มองโกเลีย</u> Creat People's Khural	ก. รับรองทุก ประการภายใต้ รัฐธรรมนูญ ข. มี เว้นแต่ได้ รับอนุญาตจาก GPKN หรือสภา เปรซิเดียม ค. สมาชิกสภา ไม่อาจละทิ้งจาก งานหรือการทำ เกษตรกรรมร่วม โดยไม่ได้รับการ ยินยอมจากGPKN หรือสภาเปรซิเดียม	สมาชิกสภา	เท่าระยะเวลา	ไม่มี

ประเทศ และสภา	การคุ้มครอง รับรอง ก) เสรีภาพใน การพูด ข) เสรีภาพจาก การจับกุมคุมขัง	สถาบันและ บุคคลที่ให้ ความคุ้มครอง โดยเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน	ระยะเวลา ของความ คุ้มกันและ เอกสิทธิ์	การสละหรือยกเลิก เอกสิทธิ์และความ คุ้มกัน
------------------	---	--	--	---

<u>ญี่ปุ่น</u> สภาที่ปรึกษา สภาผู้แทน	ก. ในสภา ข. ยกเว้นใน Flagrante delicto นอก จากสภาอนุญาต สมาชิกสภาที่ถูก จับกุมก่อนสมัย ประชุมจะ เริ่ม ต้องได้รับการ ปล่อยตัวระหว่าง สมัยประชุมตาม คำขอของสภา	สมาชิกสภา	เสรีภาพในการ พูดระหว่างและ หลังอายุของสภา เสรีภาพจากการ จับกุมในระหว่าง สมัยประชุม	ความคุ้มกันนี้ไม่ อาจยกเลิกได้ เว้น แต่ที่สภาอนุญาต
---	---	-----------	---	---

เยอรมันนี

สภาที่ปรึกษา

แห่งรัฐ

ประเทศ และสภา	การคุ้มครอง รับรอง ก) เสรีภาพใน การพูด ข) เสรีภาพจาก การจับกุมคุมขัง	สถาบันและ บุคคลที่ให้ ความคุ้มครอง โดยเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน	ระยะเวลา ของความ คุ้มกันและ เอกสิทธิ์	การสละหรือยกเล็ก เอกสิทธิ์และความ คุ้มกัน
Federal Diet	ก. ในสภาและ กรรมาธิการ ข. ยกเว้น Flagrante delicto ค. อาจปฏิเสธให้ การเป็นพยานด้วย การอ้างเอกสิทธิ์	ก. และ ข. ของสภา ค. ของสมาชิก	เท่าอายุของ สภา	สภา Diet
<u>ยูโกสลาเวีย</u> สภาแห่งรัฐ สภาแห่ง สาธารณรัฐ	ก. มี ในสภา ข. มี สำหรับ ความผิดในทาง อาญา	สมาชิกสภา, สภการบริหาร เลขาธิการแห่ง รัฐ, ประธานาธิบดี แห่งรัฐ, สมาชิกของ ศาลรัฐธรรมนูญ	เท่าอายุสภา	ขึ้นอยู่กับสภา
<u>ศรีลังกา</u> รัฐสภา	ก. มี ข. สำหรับการ กระทำใด ๆ ของกรรมาธิการ ในการปฏิบัติ ตามที่สภามอบหมาย	ประธานาธิบดี สมาชิกสภา	เท่าอายุของ ของสภา	รัฐสภา

ประเทศ และสภา	การคุ้มครอง รับรอง ก) เสรีภาพใน การพูด ข) เสรีภาพจาก การจับกุมคุมขัง	สถาบันและ บุคคลที่ให้ ความคุ้มครอง โดยเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน	ระยะเวลา ของความ คุ้มกันและ เอกสิทธิ์	การสละหรือยกเลิก เอกสิทธิ์และความ คุ้มกัน
<u>สวีเดน</u> Riksdag	ก. มี ข. มี เว้นแต่ สมาชิก ๕/๖ อนุญาตหรือ Flagrante delicto	ประธานสภา, สมาชิกสภาและ ผู้ปฏิบัติราชการแทน	ไม่จำกัดตาม ระยะเวลาของ สภา	-
<u>สวิสเซอร์-</u> <u>แลนด์</u> สภาที่ปรึกษา แห่งรัฐสภา แห่งชาติ	ก. มี ข. สำหรับเรื่อง ที่ได้รับการยินยอม จากสภาทั้งสอง และเรื่องอื่นใน สมัยประชุม ยกเว้น Flagrante delicto	สมาชิกสภา	ระยะเวลาเท่า สภา	รัฐสภา

ประเทศ และสภา	การคุ้มครอง รับรอง ก) เสรีภาพใน การพูด ข) เสรีภาพจาก การจับกุมคุมขัง	สถาบันและ บุคคลที่ให้ ความคุ้มครอง โดยเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน	ระยะเวลา ของความ คุ้มกันและ เอกสิทธิ์	การสละหรือยกเลิก เอกสิทธิ์และความ คุ้มกัน
<u>สหราชอาณาจักร</u> สภาขุนนาง	ก. มี ข. อีสรระจากการ แทรกแซงในการ เข้าร่วมประชุม สภา เว้นแต่ถูก กล่าวหาในความ ผิดอาญา ค. ได้รับการ ยกเว้นจากการ ไปเป็นพยาน หรือ Jury service	ก. ข. และ ค. สำหรับสมาชิก สภาและเจ้า- หน้าที่ของรัฐสภา ก. และ ข. สำหรับผู้ที่มาเป็น พยานและมาร่วม ประชุมกับสภา	มีคู่สมาชิกสภา ขุนนางตลอด	รัฐสภา
สภาผู้แทนฯ			ในระหว่างสมัย ประชุมและ ๔๐ วัน ก่อนและหลังสมัย ประชุม	
<u>สหรัฐ- อเมริกา</u> วุฒิสภา	ก. มี ข. มี ค. คุ้มกันโดยเด็ด	สภา, สมาชิกสภา เจ้าหน้าที่, กรรมาธิการ	ระหว่างสมัย ประชุมและการ เดินทางไปกลับ	ไม่มี
สภาผู้แทนฯ	ขาดแก่การกระทำ ทางนิติบัญญัติและ ภารกิจทาง ราชการ	ลูกจ้างของสภา	ในระหว่างสมัย ประชุม	

ประเทศ และสภา	การคุ้มครอง รับรอง ก) เสรีภาพใน การพูด ข) เสรีภาพจาก การจับกุมคุมขัง	สถาบันและ บุคคลที่ให้ ความคุ้มครอง โดยเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน	ระยะเวลา ของความ คุ้มกันและ เอกสิทธิ์	การสละหรือยกเลิก เอกสิทธิ์และความ คุ้มกัน
<u>แอลจีเรีย</u> สภาประจำ- ชาชนแห่ง- ชาติ(APN)	ก. มี ข. มี	สมาชิกรัฐสภา	เท่าอายุของสภา	เสียงส่วนใหญ่ของ สภา APN
<u>อาร์เจนตินา</u> วุฒิสภา Chamber of deputies	ก. มี ข. ยกเว้นใน เรื่อง Flagrante delicto ค. ยกเว้นจากการ ไต่สวนในคดีอาญา	-	-	-
<u>ออสเตรเลีย</u> วุฒิสภา สภาผู้แทน	ก. มี ข. เฉพาะทาง แพ่ง ค. ยกเว้นจาก การไปเป็นลูกขุน ไปเป็นพยานใน ศาล	สมาชิกรัฐสภา กรรมาธิการ	ก.และค. ไม่ได้ กำหนด ข. ในระหว่าง สมัย	ในระหว่างสมัย ประชุม ๔๐ วัน ก่อนและหลังการ การประชุม

ประเทศ และสภา	การคุ้มครอง รับรอง ก) เสรีภาพใน การพูด ข) เสรีภาพจาก การจับกุมคุมขัง	สถาบันและ บุคคลที่ให้ ความคุ้มครอง โดยเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน	ระยะเวลา ของความ คุ้มกันและ เอกสิทธิ์	การสละหรือยกเลิก เอกสิทธิ์และความ คุ้มกัน
------------------	---	--	--	---

<u>ออสเตเรีย</u> สภาแห่งรัฐ สภาแห่งชาติ	ก. มี ค. ยกเว้นในคดี อาญาที่ Flagrante delicto	สมาชิกรัฐสภา	เท่าอายุของ สภา	-
---	--	--------------	--------------------	---

<u>อียิปต์</u> สภาประ- ชาชน	ก. มี ข. มี ยกเว้น ใน Flagrant delicto และ โดยการอนุญาต ของสภา	สภา, สมาชิก และกรรมการ	เท่าอายุของสภา	สภา
-----------------------------------	---	---------------------------	----------------	-----

ประเทศ และสภา	การคุ้มครอง รับรอง ก) เสรีภาพใน การพูด ข) เสรีภาพจาก การจับกุมคุมขัง	สถาบันและ บุคคลที่ให้ ความคุ้มครอง โดยเอกสิทธิ์ และความคุ้มกัน	ระยะเวลา ของความ คุ้มกันและ เอกสิทธิ์	การสละหรือยกเลิก เอกสิทธิ์และความ คุ้มกัน
------------------	---	--	--	---

<u>อินเดีย</u> สภาที่ปรึกษา แห่งรัฐสภา ประชาชน	ก. มี ข. ในคดีแพ่ง ระหว่างสมัย ประชุมและ ๔๐ วันก่อนและหลัง ห้ามการจับกุม ภายในบริเวณ สภาโดยไม่ได้ รับความยินยอม จากเจ้าหน้าที่ ค. เสรีภาพจาก การกีดขวางหรือ เหนี่ยวรั้งขณะ ปฏิบัติภารกิจ ในหน้าที่ของ สมาชิกสภา	สภา, สมาชิกสภา กรรมวิธีการและ ในกรณีคดีทางแพ่ง ยังรวมถึงเจ้าหน้าที่ ของสภาที่ทำตาม หน้าที่ได้รับความ คุ้มกันการดำเนิน การในชั้นศาลอัน เนื่องจากการพิมพ์ เผยแพร่เอกสาร รายงานใด ภายใต้ การอนุญาตจาก สภา	เท่าอายุสภา	ไม่อาจยกเลิก
---	--	--	-------------	--------------

<u>อินโดนีเซีย</u> สภาผู้แทนฯ	ก. ในสภาและ กรรมวิธีการ ข. ในอาคาร รัฐสภาจากความ ผิดแพ่ง-อาญา	สมาชิกสภา	เท่าอายุสภา	ไม่มียกเลิก
----------------------------------	---	-----------	-------------	-------------

ประเทศ	การคุ้มครอง	สถาบันและ	ระยะเวลา	การสละหรือยกเลิก
และสภา	รับรอง	บุคคลที่ให้	ของความ	เอกสิทธิ์และความ
	ก) เสรีภาพใน	ความคุ้มครอง	คุ้มกันและ	คุ้มกัน
	การพูด	โดยเอกสิทธิ์	เอกสิทธิ์	
	ข) เสรีภาพจาก	และความคุ้มกัน		
	การจับกุมคุมขัง			

<u>อิสราเอล</u>	ก. มี	สมาชิกสภา	เท่าอายุสภา	โดย Knesset
The Knes-	ข. มี ยกเว้น			
set	Flagrante			
	delicto			
	ค. ความคุ้มกัน			
	จากการตรวจค้น			
	กล่าวหา, บังคับ			
	ให้ทำงานด้าน			
	ทหารและจำกัด			
	การเคลื่อนไหว			

<u>อิตาลี</u>	ก. มี	สมาชิกสภา	ก. ไม่จำกัด	ก. ไม่อาจยกเลิก
วุฒิสภา	ข. มี ยกเว้น		ข. และค. เท่า	ข. และค. โดยสภา
Chamber	ในกรณี Flagrante		ระยะMandate	
of	delicto			
deputies	ค. คุ้มกันจากการ			
	จับกุมและลงโทษ			

<u>ชังการี</u>	ก. มี	สมาชิกสภาและ	เท่าอายุสภา	สภาแห่งชาติ
สภาแห่งชาติ	ข. มี	สมาชิกคณะ-		
		กรรมาธิการ		
		กฎหมายรัฐธรรมนูญ		

ภาคผนวก ข

บทบัญญัติเอกสิทธิ์ในรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ของประเทศไทย

พระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๔ ดังนี้

"สมาชิกไม่ต้องรับผิดชอบในถ้อยคำใด ๆ ที่ได้กล่าวหรือแสดงความคิดเห็นหรือในการออกเสียงลงคะแนนในที่ประชุม ผู้หนึ่งผู้ใดจะว่ากล่าวฟ้องร้องเพราะเหตุนั้นหาได้ไม่"

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๗ ดังนี้

"ในที่ประชุมแห่งสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแสดงข้อความหรือแสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน ท่านว่าเป็นเอกสิทธิ์อันเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใด ๆ มิได้

เอกสิทธิ์นี้คุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และโฆษกรายงานการประชุมโดยคำสั่งของสภาและคุ้มครองไปถึงบุคคลที่สภาเชิญมาแสดงข้อความหรือออกความเห็นในที่ประชุมด้วย"

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๙ บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๒ ดังนี้

"ในที่ประชุมแห่งสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแถลงข้อเท็จจริงหรือความเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์อันเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใด ๆ มิได้

เอกสิทธิ์นี้คุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และโฆษกรายงานการประชุม โดยคำสั่งของสภาและคุ้มครองไปถึงบุคคลที่สภาเชิญมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในที่ประชุมด้วย"

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๙๐ บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๐ ดังนี้

"ในที่ประชุมแห่งสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนนย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดมิได้

เอกสิทธิ์นี้คุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์โฆษกรายงานการประชุมโดยคำสั่งของสภาและคุ้มครองไปถึงผู้ที่สภาเชิญมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมด้วย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๒ บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๑๐๘ ดังนี้

"ในที่ประชุมวุฒิสภาก็ดี ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรก็ดี ที่ประชุมร่วมกันของ
 รัฐสภาก็ดี สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดง
 ความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนนย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไป
 เป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดมิได้

เอกสิทธิ์ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมโดย
 คำสั่งของสภาและคุ้มครองไปถึงบุคคลที่สภาเชิญมาแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดง
 ความคิดเห็นในที่ประชุมด้วย"

รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๐๒ บัญญัติไว้
ในมาตรา ๑๒ ดังนี้

"ในการประชุมสภาว่างรัฐธรรมนูญ ผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทาง
 แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนนย่อม
 เป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ไม่เป็นกรณีที่จะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าว
 ผู้นั้นในทางใด

ความคุ้มครองดังกล่าวดังกล่าวในวรรคก่อน ให้ใช้แก่ผู้พิมพ์และโฆษณา
 รายงานการประชุมโดยคำสั่งของสภาด้วย"

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๑๐๕ ดังนี้

"ในที่ประชุมวุฒิสภาก็ดี ที่ประชุมสภาผู้แทนก็ดี ที่ประชุมรัฐสภาก็ดี
 สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแถลงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น
 หรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุ
 ฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดมิได้

เอกสิทธิ์นี้ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุม
 โดยคำสั่งของสภาและคุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลง
 ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมด้วย

รัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๕ บัญญัติไว้
ในมาตรา ๑๓ ดังนี้

ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทาง
 แดงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์
 โดยเด็ดขาด จะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวผู้นั้นในทางใดมิได้

เอกสิทธิ์บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ให้คุ้มครองถึงกรรมการของสภา
 ผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมโดยคำสั่งของสภาด้วย

ในกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติถูกควบคุมหรือขังหรือถูกฟ้องในคดี
 อาญา ให้สั่งปล่อยหรืองดการพิจารณาในเมื่อประธานสภาร้องขอ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๑๓๕ ดังนี้

ในที่ประชุมวุฒิสภาก็ดี ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรก็ดี ที่ประชุมร่วมกันของ
 รัฐสภาก็ดี สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแดงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิด
 เห็นหรือออกเสียงลงคะแนนเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้อง
 ร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดมิได้

เอกสิทธิ์นี้ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุม
 โดยคำสั่งของสภาและคุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แดง
 ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมด้วย

ธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๘ บัญญัติไว้ในมาตรา
๑๔ ดังนี้

ในการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทาง
 แดงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น หรือออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์
 โดยเด็ดขาด จะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวผู้นั้นในทางใดมิได้

เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในวรรคหนึ่ง ให้คุ้มครองถึงกรรมการของสภา
 ผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมโดยคำสั่งของสภานิติบัญญัติแห่งชาติด้วย

ในกรณีที่สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติถูกควบคุมหรือขังหรือถูกฟ้องใน
 คดีอาญาให้สั่งปล่อยหรืองดการพิจารณาในเมื่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติร้องขอ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๑ บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๑๑๔ ดังนี้

ในที่ประชุมวุฒิสภาที่ดี ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ดี ที่ประชุมร่วมกันของ
รัฐสภาที่ดี สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิด
เห็นหรือออกเสียงลงคะแนนย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุ
ฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดมิได้

เอกสิทธิ์นี้ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุม
ตามข้อบังคับของวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่กรณี และคุ้มครองไปถึงบุคคล
ซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม
ด้วย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๑๓๑, ๑๓๒ ดังนี้

มาตรา ๑๓๑ ในที่ประชุมวุฒิสภาที่ดี ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ดี ที่
ประชุมร่วมกันของรัฐสภาที่ดี สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแถลงข้อ
เท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนนย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดย
เด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นทางใดมิได้

เอกสิทธิ์ตามวรรคหนึ่งไม่คุ้มครองสมาชิกผู้กล่าวถ้อยคำในการประชุม
สภาที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ หากถ้อยคำที่กล่าว
ในที่ประชุมไปปรากฏนอกบริเวณรัฐสภาและการกล่าวถ้อยคำนั้นมีลักษณะ เป็นความ
ผิดทางอาญา หรือละเมิดสิทธิในทางแพ่งต่อบุคคลอื่น

มาตรา ๑๓๒ เอกสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง ย่อม
คุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้โฆษณารายงานการประชุมตามข้อบังคับของรัฐสภา
วุฒิสภา หรือสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่กรณี และคุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานใน
ที่ประชุมอนุญาตให้แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม ตลอดจน
ผู้ดำเนินการถ่ายทอดการประชุมสภาทางวิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์
ที่ได้รับอนุญาตจากประธานแห่งสภานั้นด้วย

ประวัติผู้เขียน

นายจิรพงศ์ วัฒนะรัตน์ เกิดวันที่ ๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๓ ที่อำเภอเมือง จังหวัดสุรินทร์ สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีนิติศาสตร์บัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ในปีการศึกษา ๒๕๒๕, สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยซิดนีย์ มลรัฐนิวเซาท์เวลส์ ประเทศออสเตรเลีย ในปีการศึกษา ๒๕๓๒ และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิติศาสตร์มหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ ปัจจุบันรับราชการในตำแหน่งนิติกรณ กอองกรรมาธิการ ๒ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร